

www.foaia.hu

foaia@foaia.hu

www.facebook.com/foaiaromaneasca

Preț: 300 de forinți
Cu abonament: 130 de forinți

FONDAT ÎN 1951

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

ANUL LXX NR.13

Vineri,
27
MARTIE
2020

Măsurile de prevenție
ale AȚRU împotriva
virusului Covid-19

(Pagina 3)

Profesorii
de română
se ajută între ei

(Pagina 3)

Legături de familii
interesante în Casa Ladics
din Jula

(Pagina 12)

Calendar ortodox

30 martie, luni, Sf. Cuv. Ioan Scărarul; Sf. Prooroc Ioad; Sf. Euvul
 31 martie, marți, Sf. Mc. Ipatie, Ep. Gangrei; Sf. Acachie Mărt., Ep. Melitinei; Sf. Mc. Veniamin diac.
 1 aprilie, miercuri, Sf. Cuv. Maria Egipteanca; Sf. Cuv. Macarie Mărt.; Sf. Mc. Gherontie (Denia Canonului cel Mare)
 2 aprilie, joi, Sf. Cuv. Tit, făcătorul de minuni; Sf. Mc. Amfian și Edesie
 3 aprilie, vineri, Sf. Cuv. Nichita Mărturisitorul și Ilirie; Sf. Mc. Elpidifor (Denia Acatistului Bunei Vestiri)
 4 aprilie, sâmbătă, Sf. Cuv. Gheorghe de la Maleon, Zosima și Platon; Iosif, imnograful (Sâmbăta a V-a din Post – Pomenirea morților)
 5 aprilie, duminică, Sf. Mc. Claudie, Diodor, Nichifor, Serapion, Teodul și Agatopod. Duminica a V-a din Post (a Cuv. Maria Egipteanca)

Duminică trecem la ora de vară

În ultimul weekend din luna martie, adică în noaptea de sâmbătă spre duminică, 28–29 martie 2020, și Ungaria va trece la ora de vară. Ceasurile vor fi date cu o oră înainte. Astfel, ora 2.00 noaptea va deveni ora 3.00 și vom dormi cu o oră mai puțin.

Ora de vară este ora legală adoptată de unele țări sau teritorii pe timpul unei părți a anului, cu începere la o dată din timpul primăverii și până la o dată din timpul toamnei. Ora de vară este de obicei cu o oră înaintea orei oficiale standard, care este de multe ori greșit numită, prin contrast cu ora de vară, ora de iarnă. Acest sistem are ca scop folosirea din plin, cât mai mult timp, a luminii Soarelui. În lunile de vară, ora este dată înainte pentru ca principalele activități umane să se desfășoare cât mai mult posibil pe lumină naturală; în acest fel se economisește energia electrică necesară iluminatului.

Ideea trecerii la ora de vară îi aparține omului de știință *Benjamin Franklin* și provine din secolul al XVIII-lea. Acesta a studiat modul în care lămpile cu ulei produceau lumină și cât de eficiente erau acestea.

În prezent, ora de vară se aplică în fiecare an, în ultima duminică din martie (ora 2.00 devine 3.00), și ultima duminică din octombrie (ora 3.00 devine 2.00).

Omul săptămânii

Octavian Goga

Cu 139 de ani în urmă a văzut lumina zilei Octavian Goga, poet român, prim-ministrul României (între 1937–1938), membru al Academiei Române.

Octavian Goga s-a născut în ziua de 1 aprilie 1881, în satul Rășinari din apropierea Sibiului, ca fiu al preotului Iosif Goga și al Aureliei, cărturari cu înclinații literare. După școala elementară din Rășinari, urmează gimnaziul și liceul unguresc din Sibiu, însă în ultimul an se transferă la liceul românesc din Brașov. Între 1900 și 1904, este student al Facultății de Litere și Filosofie din Budapesta,

pentru ca, ulterior, să plece ca bursier al Astei la studii în Berlin. În 1905, își întrerupe studiile și se stabilește la Sibiu, fiind numit secretar al Astei. În același an, îi apare la Budapesta volumul de debut Poezii care, în anul următor, primește premiul Academiei Române la recomandarea entuziastă a lui Titu Maiorescu. Din 1907 preia conducerea revistei „Luceafărul”, a cărei redacție era astfel mutată de la Budapesta la Sibiu. Tot aici, înființează în 1907 publicația pentru popor „Țara noastră” și se afirmă în publicistică prin vehemența cu care susține cauza românilor din Ardeal. În urma unui proces de presă, este condamnat la câteva luni de închisoare executate la Seghedin, iar după eliberare (1913), se stabilește în București. Mai publicase încă două volume de versuri, *Ne cheamă pământul* (1909) și *Din umbra zidurilor* (1913), și se afla în culmea unei strălucite glorie literare. A murit pe 7 mai 1938.

Poza săptămânii

Pe copertă: Protecția contra coronavirusului este necesară tuturor generațiilor
 / Sursa foto: Internet

Vă suntem alături, dar... de acasă!!!

Dragii noștri cititori,

după cum vedeți, nu ne lăsăm învinși de spaima pe care a cauzat-o în viețile noastre pandemia de coronavirus, și vă suntem alături în continuare, săptămână de săptămână. „Foaia” apare în continuare în fiecare zi de vineri, iar abonații noștri la ediția digitală, E-Foaia, primesc ziarul nostru în fiecare zi de joi.

Cu toate că noi nu suntem prea înghesuiți în redacție, am decis să închidem temporar sediul redacției noastre și să lucrăm fiecare de acasă. Prin aceasta ne protejăm nu doar pe noi, ci și pe cei care vizitează, precum și familiile noastre!

Prin pagina de Facebook a Foii românești (<https://www.facebook.com/foaiaromaneasca>) puteți să ne contactați oricând, zi și noapte, cu orice veste din comunitățile românești în care trăiți, scrieți-ne dacă vă putem ajuta cu ceva sau dacă aveți ceva de împărtășit!

Puteți să ne scrieți și pe email: **foaia@foaia.hu**.

Sau să ne sunați la nr. de telefon mobil:

+36-30-370-4190.

Suntem convinși că uniți în gând și în rugăciuni vom trece cu bine peste această grea încercare cauzată de pandemia de coronavirus.

Eva Șimon, red.șef

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Măsuri de prevenție ale Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria împotriva virusului Covid-19

Pe baza Decretului Guvernului Maghiar 40/2020.(III.11.), făcut public în data de 11 martie 2020 cu privire la situația de urgență declanșată de virusul COVID-19, vă aducem la cunoștință următoarele:

Președintele Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria în data de 12 martie a atras atenția angajaților Oficiului AȚRU, instituțiilor subordonate și președinților de autogovernări românești **să acorde o importanță deosebită situației**. Tot președintele a venit cu rugămintea privind interesul comunității noastre, al directorilor de instituții, al familiilor, al angajaților și al vârstnicilor să se amâne toate evenimentele, programele și serbările planificate.

Premierul Ungariei **Orbán Viktor**, vineri seara, în data de 13 martie 2020, a comunicat măsurile Guvernului împotriva coronavirusului. Printre noile măsuri s-a aflat și cea de **închidere a instituțiilor școlare – printre care se află și școlile susținute de AȚRU** – introducându-se astfel sistemul de predare online. Cadrele didactice trebuie să își continue activitatea educațională prin metode digitale. Datorită programului de urgență, prin o mulțime de convorbiri telefonice și întâlniri personale cu directorii de instituții, s-a reușit concretizarea unei noi forme de educație digitalizată ținându-se cont de cerințe, respectiv aptitudini.

Alături de directorii instituțiilor de învățământ s-a militat cu mare responsabilitate pentru interesul copiilor noștri, conform măsurilor impuse de Guvern.

Un nou Decret al Guvernului Maghiar a fost făcut public sâmbătă, 14 martie 2020, care a cuprins vacanța de urgență în învățământul preșcolar, decizia aparținând primarilor. După îndelungate tratative duse de domnul președinte cu primarii și notarii localităților **unde funcționează grădinițe susținute de AȚRU, s-a ordonat o vacanță extraordinară în învățământul preșcolar, începând cu data de 16 martie 2020, pe o perioadă nedeterminată.**

Asigurarea alimentației copiilor, indiferent de tipul instituțiilor educaționale locale, este sarcina Primăriilor. Suntem într-o continuă consultare cu primarii și notarii localităților Julia, Chitighaz, Aletea, Bătanian, Săcal, Bedeu și Körösnagyborsány, oferindu-ne susținerea dumnealor în totalitate, fapt pentru care le suntem recunoscători. **Astfel, acei copii din toate instituțiile noastre de învățământ care au dreptul la mâncare gratuită, vor beneficia și în continuare de aceste beneficii.**

Prevenirea și încetinirea răspândirii epidemiei de coronavirus este și responsabilitatea noastră!

Vă aducem la cunoștință că în această situație, începând cu data de 23 martie, Oficiul AȚRU va intra în sistem de gardă, ceea ce înseamnă că angajații vă vor sta la dispoziție doar în sistem electronic sau telefonic.

Contact central AȚRU:

Tel.: +36-66-463-951

Email: atru@globonet.hu

Vă rugăm, acordați o atenție deosebită unul față de altul, îndeosebi vârstnicilor.

IMPORTANT!!!

Vă rugăm, urmăriți pagina de facebook a AȚRU unde vă ținem la curent cu noile demersuri în situația de urgență provocată de virusul COVID-19.

Julia, 20 martie 2020

Gheorghe Cozma, președinte AȚRU

Profesorii de română se ajută între ei

Închiderea școlilor din cauza pandemiei de coronavirus nu înseamnă și suspendarea cursurilor pentru elevi, deoarece toate școlile din Ungaria, inclusiv cele ale naționalităților, și-au mutat integral lecțiile în mediul online, ca urmare a măsurilor luate de autoritățile ungare. Această situație nouă îi pune la încercare atât pe profesori cât și pe copii. La inițiativa profesoarei **Anca Stan** de la Școala generală „Lucian Magdu” din Bătanian, profesorii de română de la școlile românești din Ungaria colaborează și se ajută reciproc printr-un grup de Facebook, cu titlul „Predăm româna”.

– De ce ai simțit necesitatea unui astfel de grup?

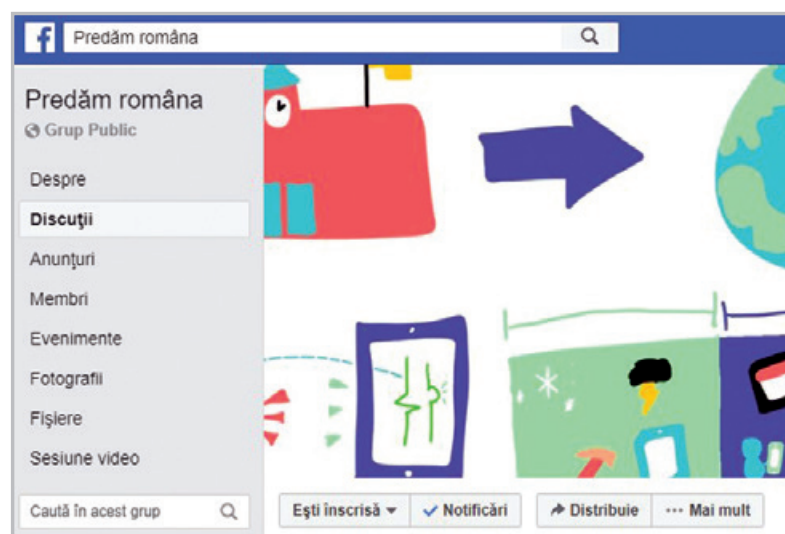
– Recunosc, am avut un mic moment de panică și nu știam de unde să încep, ce să fac cu noua situație. După ce m-am liniștit puțin, m-am gândit că la fel ca mine cu siguranță sunt și alți profesori, și că împreună, dacă fiecare vine cu câte ceva, vom aduna resurse și idei pentru predarea cursurilor de română. Pe de altă parte, cumva dacă știi că nu ești singur în problema asta și că ai de unde să ceri ajutor, poți trece mai bine peste orice greutate.

– Care au fost reacțiile colegilor pe care i-ai invitat în grup?

– Reacțiile sunt pozitive. Toată lumea a scris atât pe grup cât și în particular că se bucură de această inițiativă și de ajutor. Mă bucură acest fapt și sper să fie de folos pentru toată lumea. Eu încerc zilnic să pun și din resursele pe care le fac eu pentru elevii mei, în special jocuri le dau acum... Nu vreau să-i aglomerez cu prea multe teme și sarcini. Plus că pentru mine e mult mai greu să comunic în aceste circumstanțe cu copiii care nu știu bine românește.

– În afară de manualele obișnuite, de unde găsiți materiale pentru predarea românei?

– Iau multe materiale de pe internet și le adaptez. Rar găsesc ceva care să pot folosi la clasă exact cum este pe net. Majoritatea materialelor sunt făcute pentru copii vorbitori de română. Dar tot ce găsesc sunt surse bune de inspirație. Eu am multe cărți pentru

învățarea limbii române ca limbă străină, le folosesc și pe acelea, dar tot așa și pe acestea trebuie să le adaptez.

– Copiii cum primesc această „școală de acasă”?

– Sunt împărțite păreri. Unora le place, pentru că pot lucra în ritmul lor. Altoră însă le lipsește interacțiunea. O fetiță îmi spunea că acum are mai mult de lucru, pentru că la școală mai copia tema de la o colegă, la oră mai scăpa de răspuns... Acum, prin această școală online, fiecare este verificat.

– Unii ar vrea mai bine la școală?

– Deocamdată totul este nou și valul de entuziasm e mare, e o ieșire din rutină. Dar probabil când și asta va deveni rutină, nu le va mai plăcea atât de mult. Plus că pentru cei mai mici e mai greu, deoarece nu stăpânesc calculatorul prea bine și atunci nu prea poți face multe cu ei.

E.Ș.

Slujire Arhierească la Catedrala Episcopală din Jula, în Duminica Sfintei Cruci

În Duminica a 3-a din Postul Mare, închinată cinstirii Sfintei Cruci (22 martie 2020), Preasfințitul Părinte *Siluan*, Episcopul Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria și Locțiitorul Episcopiei Daciei Felix, a săvârșit Sfânta Liturghie Arhierească la Catedrala Episcopală din Jula, împreună cu un sobor format din pr. Protosinghel *Visarion Tuderic*, Secretarul Eparhial și pr. *Teodor Marc*, parohul Catedralei. La slujbă, care potrivit îndrumărilor autorităților de stat din Ungaria, deși și aici este declarată starea de necesitate, s-a putut ține în interiorul locașului de cult, la această slujire, așadar, au participat și credincioși, care au păstrat distanța de rigoare recomandată, dar s-au putut ruga după rânduielile Bisericii noastre Străbune, în aceste vremuri de mari încercări pentru oamenii din lumea întreagă.

În cuvântul de învățătură, Ierarhul a subliniat cât de importantă este tema centrală a acestei duminici pentru creștinii din toate timpurile, și mai ales pentru noi, cei de azi, pe care ne îndeamnă ca și acum, oricât ne-ar fi de greu, din cauza bolilor, sau a temerilor de îmbolnăvire, să ne punem, totuși, nădejdea în Bunul Dumnezeu și în Mântuitorul nostru Iisus Hristos și astfel, să ne luăm Crucea și să Îl urmăm Lui. De fapt, întotdeauna, Postul Mare și Sfintele Paști au fost despre cum se poate birui moartea și teama cea mai mare, existențială, a omului, în fața ei și nu despre simple tradiții străvechi, despre mâncare sau băutură. Hristos a biruit moartea odată pentru totdeauna și cei care Îl urmează și vor îndrăzni să își pună nădejdea în El, vor dobândi și ei această putere de a nu se mai teme atât de mult de moarte și de a avea, cu bucurie, nădejdea dobândirii vieții celei veșnice, prin Iisus Hristos, Domnul și Mântuitorul nostru. Totodată, Ierarhul a încercat să îi încurajeze pe oameni, deoarece în aceste vremuri este multă nevoie și de așa ceva și să îi îndemne, pe de o parte să respecte îndemnul autorităților, dar și să aibă grijă de toți cei vârstnici sau de cei aflați în nevoie. Și mai ales, fie că vom sta în

casă sau vom putea veni la Biserică, în orice vremuri și împrejurări, să nu ne despărțim cu nici un chip de Dumnezeu, Care ne poartă de grijă tuturor și este stâncă de neclintit în vremuri de furtună.

Au fost împărțiți cei care s-au pregătit pentru aceasta, iar la final a fost citită și rugăciunea pentru îndepărtarea noii boli molipsitoare, pentru sănătatea oamenilor din lumea întreagă și însănătoșirea celor bolnavi, pentru întărirea medicilor, a asistenților medicali și a tuturor celor care cu dragoste și jertfelnicie au grijă de cei bolnavi și pentru ajutorarea tuturor pentru a putea trece cu bine și peste această încercare și a fost, apoi, anunțat programul de slujire pentru săptămâna viitoare, care cuprinde și Praznicul Bunei Vestiri, ce va avea loc, cu ajutorul lui Dumnezeu, în data de 25 martie.

Biroul de Presă al Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria

Slujbă de priveghere în Catedrala Sf. Nicolae din Jula pentru izbăvirea pandemiei de coronavirus

Vineri, 27 martie 2020, ora 22.00

Vineri, pe 27 martie 2020, la ora 21.00, tot Sfântul Munte va face priveghere dedicată Maicii Preasfinte și Sfântului Haralambie spre izbăvire de această pandemie.

Urmând îndemnul Părinților Atoniți și în deplină comuniune de rugăciune și de credință cu aceștia, cu ajutorul Bunului Dumnezeu vom săvârși și noi, slujba de Priveghere (Vecernie cu Litie, Utrenie, Proscomidie și Sfânta Liturghie), la Catedrala Episcopală din Jula, vineri, 27 martie 2020, cu începere de la ora 22 (ora Ungariei).

Bunul Dumnezeu să ne ajute pe toți, să îndepărteze această molimă nouă și încercare grea, de pe fața întregului pământ, să îi vindece pe cei bolnavi, să îi întărească pe toți cei care au grijă de ei, să le dăruiască veșnică odihnă celor adormiți, să readucă pacea și liniștea, atât de necesare tuturor oamenilor și să ne întărească pe toți în sfânta credință ortodoxă dreptmăritoare!

Biroul de Presă al Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria

Curiozități din cărți și ziare de altădată

Examenul școlarilor de la Pocei, din 1874

Anul IX. — Nr. 65. Budapesta, domineca in 1./13 septembrie 1874.

De două ori în săptămână: Joi-a și Dominec'a; era când va pretinde importanță materiei, va est de trei sau de patru ori în săptămână.

Pretul de prenumerațiune, pentru Austria:

pe unu întregu	8 fl. v. a.
diuimeleste de unu	4 fl. v. a.
patrariu	2 fl. v. a.

pentru Romania si strainetate:

un întregu	12 fl. v. a.
diuimeleste de unu	6 fl. v. a.

Prenumeratiuni se facu la toti dd. corespondinti ai nostri, si de a dreptulu la Redactie Stationsgasse Nr. 1, unde sunt a adresa si corespondentiile, ce privescu Redactiunea, administratiunea sau expeditiu'a; cite vor fi nebrancate, nu se vor primi, de nola anonime nu se vor publica.

Pentru anunturi si alte comunicatiuni de interesu privat — se raspunde câte 7 cr. pe linia; repetitiile se facu cu pretu scutitu. Pretulu timbrului câte 50 cr. pentru una data se antecipa.

ALBINA

Despre localitatea Pocei, din județul Hajdú-Bihar, se aude tot mai puțin, în știrile referitoare la comunitățile românești din Ungaria. După trasarea granițelor trianonice și după renunțarea la predarea limbii române, românii din Pocei s-au asimilat. Procesul începuse demult, iar azi, practic, doar biserica greco-catolică din sat, numele de familie, documentele și rezultatele cercetărilor etnografice mai amintesc de o realitate românească.

Deși Pocei a fost cea mai veche parohie greco-catolică din protopopiatul Leta-Mare și era o localitate exclusiv românească, numărând, la început de secol douăzeci, 2193 de credincioși greco-catolici români. Biserica era dotată cu cărți de cult încă de la mijlocul secolului al XVI-lea. Între actele vizitației canonice efectuate în anul 1750, în satele din comitatul Bihor, de episcopul-vicar Meletie Kovaci (1748–1770), se găsește și un chestionar referitor la starea parohiei. La întrebarea din chestionar: *Biserica are cărți de tăt felul sau nu sunt de ajuns?*, despre parohia Leta Mare se menționa: *cărți românești nu sunt nici una; rusești sunt Pentecostar și Triologhion și Evanghelie*. În satul Pocei, însă, existau la biserică următoarele cărți de cult: Minei, Pentecostar, Triod scris cu mână, Liturghie, Catavasier, Psaltire, Octoih, Ceasloveț scris de mână (detalii de la Blaga Mihoc, Biserica și societate în Nord-Vestul României, Oradea, Edit. Logos 94, 2003, p. 54, 72, 73, 76).

În publicația Albina, din 13 septembrie 1874, un autor care semnează *Călătoriu*, ne-a lăsat o relatare tristă despre examenul pentru semestrul al doilea, al elevilor de la școala confesională din Pocei, care avusese loc în biserica greco-catolică, în fața unei comisii. Autorul ne spune că astfel de examene constituiau o zi de sărbătoare pentru întreg satul. Mai amintește și faptul că școala din Pocei se bucurase în trecut de prestigiu, datorită unor dascăli înaintași pricepuți, pe care îi și numește: Mihai Făgărașiu și Teodor Sălăgianu.

Biserica era deschisă și îndesată de popor. Spre cea mai mare bucurie a mea aflai, că se ținea un servitiu devinu, ci ce potca mai multu se me interesedie, adica sub presedinti'a M. on. dnu L. Ch. se ținea aci esamele pentru semestrul alu 2-le cu elevii școlei confessionale din Iocu.

Anim'a mea saltă de bucuria, dându de ocaziunea d'a partecipe la esamelele din comun'a Pocei, a caroi-a școală o naltiasă unu Michaiu Fagarasiu si unu Teodoru Sălagianu la aceea trepta de serviă ca modelu nu numai școleloru romane, ci si celoru straine din acestu juru. Pre atunci eră diu'a esamelelui o di de serbatoriă pentru Pocioni.

Din păcate, însă, examenul decurge greu iar elevii sunt neinstruiți. Mai mult, însuși învățătorul e slab pregătit, până într-atâta, încât susține absurditatea expusă de un elev, și anume că $3-3=3$.

Această relatare de acum aproape 150 de ani îmi întărește convingerea că o comunitate fără intelectuali este sortită dispariției, pierzându-și cu totul limba și cultura. Iar pentru ridicarea unei intelectualități, cel mai important factor e școala. Identitate și prestigiu cultural și național, fără școală eficientă, nu se poate!

Mihaela Bucin

Precându me acceptăm înse, ca invetiatoriulu să-si afirme capabilitatea si reputatiunea: pre atunci elu ni dade probe de netrebniță sa. Invetiatoriulu — cercându a osplică întrebările — le încalcă asiă cătu minte se fi avuta, ca se le poti pricepe. Nu fu destulu atât'a, ci în neprecugetarea sa a mersu pana a incuragiă si a prinde parte școlariloru, candu acestia ni dau raspunsuri chiar absurde. Unu esemplu credu că n'ar strică: Unu școlariu ni spuse, că subtraguandu din trei érași trei, romane totu trei, adica $3-3=3!$ Invetiatoriulu nostru sustinea mortisiu cu școlariulu său că o asiă si nu se lasă capacitat, ba se opintia a ne face pro toti se credemu bu elu. Nici că n'a votu invetiatoriulu meu se tabarasca, pana ce i-s'a demonstratu de catra presedinte prin trei cărți ce erau pre mōsa.

Ca se nu lungescu vorb'a, spunu, că din totu decursulu esamelelui am ajunsu la convingerea, că școl'a din Pocei sub invetiatoarele presente a ajunsu a fi modelu de rea, adica chiar contrariulu de la cea ce fusese sub antecesorii acestui invetiatoriulu!

Nainte de a inchieră se mai spunu, că salariulu invetiatorescu in Pocei este foarte considerabile si coresponditoriu tempului, si acestu salariu lu-gusta unu individuu, care ar trebui se mōrga însusi la școală, ca se invetie a subtrage si multe altele, ér invetiatori apti fomedia ca vai de ei si totusi ni aréta progrese laudabili.

Criza actuală văzută de artiștii noștri

Zilele acestea, când majoritatea stăm acasă în carantină sau în izolare la domiciliu, pentru a ne feri pe noi și familiile noastre de coronavirus, creativitatea unora este în floare. Problema pandemiei cu care se confruntă întreg globul îi inspiră și pe artiști. Graficiană româncă Adela Kiss din Budapesta, așa s-a pregătit pentru carantină...

Despre coronavirus, pe înțelesul copiilor

Proiectul educațional AHA Edu anunță că a tradus și a adaptat ghidul desenat „Ce trebuie să știi despre CORONAVIRUS...pe înțelesul copiilor”. Acest material a fost realizat de NPR Education prin consultarea specialiștilor în domeniu.

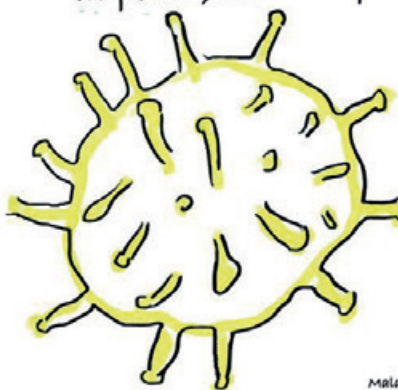
Aha! EDU.ro

Ce trebuie să știi despre

CORONAVIRUS!!!

... pe înțelesul copiilor.

Sursa: Malaka Gharib/ NPR

Aha! EDU.ro

1

Este un cuvânt pe care poate l-ai auzit la scoală, online sau la TV.

CORONAVIRUS!!!

OMG! OMG! OMG!
Dar stai puțin, ce este aia???

Coronavirus este un virus descoperit recent. Aceasta provoacă o boală numită COVID-19. În anumite părți ale lumii a îmbolnăvit foarte multe persoane.

Date despre Coronavirus

- "Corona" este cuvântul latin pentru Coroană
- Sub microscop acest virus arată ca o coroană cu niste țepi care se termină în mici bule.

Aha! EDU.ro

2

Simptomele sunt similare cu ale unei gripe (probabil că ai avut la un moment dat!)

Gât uscat Febră Greutate la respirat

Cei mai mulți oameni care s-au îmbolnăvit de Coronavirus au avut doar o formă ușoară.

În general nu sunt multe cazuri de îmbolnăvire la copii. Dar, dacă totuși se întâmplă, tinde să fie o formă foarte ușoară.

Cum de exemplu Mild Salsa este cel mai puțin picant!

Eu prefer SPICY SALSA!

Aha! EDU.ro

3

Oamenii mai bătrâni, sau cei care au și alte probleme de sănătate, sunt mai predispuși să se îmbolnăvească de Coronavirus.

Dacă cumva recunoști simptomele s-ar putea să aibă Coronavirus, în acest caz trebuie să contactezi imediat doctorul și să ceri ajutor.

Dece Doamna Doctor care este rezultatul testului?

OK!

Până la acest moment, în România nu sunt multe cazuri de Coronavirus. Echipele medicale și autoritățile din toată lumea urmăresc evoluția virusului și fac tot posibilul să oprească răspândirea.

Hai să găsim acest Coronavirus!!!

Virusul undeva în lume...

...și să-l OPRIM!!!

Aha! EDU.ro Material tradus și adaptat de www.ahaedu.ro Sursa: Malaka Gharib/ NPR

4

Dacă este ceva **confuz** sau dacă **te îngrijorează** ceva, liniștit, întreabă pe cineva în care ai **ÎNCREDERE**.

Unchiule! VĂD MULTE PERSOANE PURTÂND MASCĂ, asta înseamnă că au CORONAVIRUS?

Nu. Poate că încearcă să nu se îmbolnăvească sau poate suferă de alte afecțiuni!

DAR prietenul de la școală mi-a spus -

Nu asculta prietenul! ASCULTĂ MĂ PE MINE

Sunt câteva lucruri foarte simple ce poți face **să te protejezi**, la fel și familia și prietenii tăi.

1) SPALĂ-TE PE MÂINI DESI

- Folosește săpun și apă
- Spală-te pentru cel puțin 20 secunde, cam cât durează să numeri până la 40 cu voce tare.
- Spală-ți mâinile după ce ai fost la baie sau în locuri publice (autobuz, parc sau școală, de exemplu)
- Înainte să te speli pe mâini nu îți atingi: nasul, ochii și gura.

Aha! EDU.ro Material tradus și adaptat de www.ahaedu.ro Sursa: Malaka Gharib/ NPR

5

2) STRĂNUTĂ ÎN COT

Se crede că Coronavirusul se transmite prin picăturile mici de lichid eliminate prin tuse sau strănut

Strănutând în cot, poți preveni ca virusii să ajungă în aer și pe mâinile tale.

Ha ha ha ha!

Acestea sunt picăturile cu virusii!

Yuck! De asta ar trebui să-ți acoperi gura la strănut!

3) EVITĂ CU ORICE PREȚ SĂ-ȚI ATINGI FATA

Nu te scobi în nas, nu-ți atinge gura și nu-ți freca ochii.

Pe aici intră virusii în corpul nostru!!!

DAR NU POT SĂ REZIST

Off... în cazul acesta poți să faci, însă folosește o batistă și arunc-o imediat!

ESTE FOARTE IMPORTANT SĂ ÎNȚELEGI CĂ ACEST TIP DE VIRUS POATE AFECTA PE

ORICINE.

Nu contează de unde sau din ce țară ești.

Aha! EDU.ro Material tradus și adaptat de www.ahaedu.ro Sursa: Malaka Gharib/ NPR

6

Pentru că cineva arată diferit sau vorbește în altă limbă **nu înseamnă** că are șanse mai mari să se îmbolnăvească de Coronavirus sau să transmită!

ȘI NU UITA!!!

Sunt foarte mulți oameni, care lucrează să te protejeze. Ai încredere în ei!

Doctori Profesori

Familia Ajutoare de tot felul

Dar serios...

TE ROG, **spală mâinile cu săpun!**

O nucă și doi prieteni

Doi băieți, buni prieteni, se jucau într-o zi împreună. În timpul acesta, unul dintre ei vede o nucă pe jos. Înainte să se aplece să o ridice, prietenul său se duce și ia nuca de jos.

Atunci, primul băiat începe să se roage de prietenul său: „Dă-mi nuca. Este a mea, eu am văzut-o primul!”

Celălalt îi răspunde: „Este nuca mea, eu am luat-o de pe jos.”

Și dacă până atunci se jucaseră veseli împreună, deodată între cei doi prieteni izbucnește o ceartă în toată regula. În timp ce băieții se certau, fiecare spunând că are dreptate și nuca îi aparține, prin zona își face apariția un alt băiat.

Văzând că cei doi prieteni se ceartă, acesta din urmă intervine: „Dați-mi mie nuca și vă ajut să vă împăcați.”

Atunci, băiatul care își făcuse apariția ia nuca, o rupe în două și scoate miezul din interior. Îi da o jumătate de nucă unui băiat și o jumătate celuilalt băiat. Apoi, bagă miezul în gură și spune: „Miezul îmi aparține pentru că eu v-am ajutat să vă împăcați.”

Morala: Când doi se ceartă, al treilea câștigă.

Festivalul „George Enescu” vine în casele noastre online și gratuit

George Enescu
(primul din stânga jos), muzicianul
soldat în Primul Război Mondial

Un adevărat „Festival Internațional George Enescu online” a început pe www.festivalenescu.ro, din data de 18 martie 2020, pentru a oferi oamenilor din întreaga lume acces gratuit la muzică clasică de calitate. Festivalul Enescu își aduce astfel contribuția în lupta pe care umanitatea o duce împotriva COVID-19, urmând modelul marelui compozitor George Enescu, care s-a implicat în ajutorarea răniților din Primul Război Mondial, prin puterea vindecătoare a muzicii. Festivalul Enescu își îndeamnă publicul să respecte regulile de distanțare socială și, în loc să cumpere bilete la concerte, să facă donații pentru organizațiile neguvernamentale credibile, care strâng bani pentru dotarea spitalelor cu echipamente și materiale necesare rezistenței în fața virusului.

„În primul rând vreau să mulțumesc public artiștilor români și străini, precum și Televiziunii Trinitas și Radiodifuziunii Române, pentru sprijinul pe care ni-l dau ca să oferim acest serviciu gratuit. Unele orchestre vor prelua înregistrările pe platformele lor. În al doilea rând, am vrea să transmitem un mesaj de sprijin și de compasiune, inspirat din valorile și comportamentul lui George Enescu: în vremuri grele, e bine să ne unim, iar muzica poate să fie liantul. Muzica vindecă sufletele, iar iubitorii muzicii se întăresc când se sprijină reciproc”, a declarat Mihai Constantinescu, directorul executiv al ARTEXIM.

Programul va fi asemenea unui program de sală, cu diferența că fiecare concert va rămâne postat pe site timp de patru zile. Maratonul muzical va dura pe o perioadă nedeterminată, urmând ca programul să fie actualizat continuu. Informațiile vor fi disponibile pe www.festivalenescu.ro.

În timpul Primului Război Mondial, maestrul George Enescu a fost sanitar la spitalul militar condus de profesorul Ion Moscu și a înființat o orchestră simfonică menită să aducă alinare răniților. Luni întregi a cărat răniții între sala de operație și saloane. Apoi le cânta la vioară. Pentru George Enescu, muzica era „limba care vorbește tuturor inimilor”, „o forță” care vindecă. „Omenirea trebuie să învețe să fie fericită. Artistul dezvăluie omenirii calea spre armonie, care e fericire și pace”, spunea compozitorul George Enescu într-un interviu. El susținea că un artist nu trebuie să fie preocupat numai de arta sa, ci și de destinul omenirii.

După modelul lui George Enescu, Festivalul Enescu nu numai că dăruiește publicului muzica sa, dar transmite și un mesaj de responsabilitate socială: este vital ca oamenii să asculte recomandările autorităților și să stea la distanță fizică unii de alții în această perioadă, păstrând însă apropierea sufletească, bunătatea și respectul reciproc; este esențial ca fiecare să contribuie după puterile sale la rezolvarea crizei, inclusiv prin donații.

PROGRAMUL FESTIVALULUI ENESCU ONLINE (perioada 26 martie – 22 aprilie 2020)

26–29 martie: Orchestra Națională Simfonică a Radiodifuziunii Poloneze, sub bagheta maestrul Lawrence Foster și avându-l ca solist pe pianistul Szymon Nehring (laureat al Concursului Internațional „Arthur Rubinstein” 2017). În program: Adrian Pop „Solstice” pentru orchestră; Chopin – Concertul nr. 1 în mi minor pentru pian și orchestră op. 11 și Lutosławski – Concert pentru orchestră.

30 martie–2 aprilie: Orchestra Națională a Franței, sub bagheta maestrului Ion Marin. Solistă este pianista de origine română Alexandra Dariescu. În program: Suita nr. 1 pentru orchestră în do major op. 9 de George Enescu, Concertul în sol major pentru pian și orchestră de Maurice Ravel, Suita „Imagini” pentru orchestră de Claude Debussy.

3–6 aprilie: Orchestra Filarmonicii Regale din Liège, dirijată de Tiberiu Soare. Soliști sunt doi muzicieni de calibrul internațional: soprana Anna Caterina Antonacci și pianistul Denis Kozhukhin. În program: Variațiuni pe o temă de Paganini pentru pian și orchestră de Lutosławski, Rapsodia pe o temă de Paganini pentru pian și orchestră de Rahmaninov, „La Voix Humaine” – Operă pentru soprană și orchestră de Poulenc.

7–10 aprilie: Orchestra Filarmonicii Regale din Liège, avându-l la pupitru pe dirijorul Gergely Madaras, iar solistul concertului este violonistul Renaud Capuçon. În program: Suita a II-a pentru orchestră în do major – de George Enescu, Concertul nr. 2 pentru vioară și orchestră de Béla Bartók și Simfonia a V-a în si bemol major de Serghei Prokofiev.

11–14 aprilie: „Peter Grimes” a compozitorului britanic Benjamin Britten. Opera a fost interpretată de Orchestra Națională a Radiofuziunii Române și de Corul Academic Radio, sub bagheta dirijorului Paul Daniel. Ciprian Țuțu a fost dirijorul corului, iar artista vizuală Carmen Lidia Vidu a semnat viziunea și regia multimedia a spectacolului. În distribuție: tenorul Ian Storey – Peter Grimes, soprana Lise Davidsen – Ellen Orford, contralto Catherine Wyn-Rogers – Auntie, baritonul Christopher Purves – Balstrode, mezzosoprana Diana Montague – Mrs. Sedley, basul Joshua Bloom – Swallow, baritonul Huw Montague Rendall – Ned Keene, tenorul Michael Colvin – Bob Boles, tenorul Bonaventura Bottone – Reverendul Horace Adams, basul Barnaby Rea – Hobson, soprana Solomia Lukyanets – nepoata 1, soprana Rhian Lois – nepoata 2.

15–18 aprilie: Orchestra Filarmonice din St. Petersburg, sub bagheta dirijorului român Christian Badea, alături de Corul Academic al Radiofuziunii Române, dirijat de Ciprian Țuțu. Solistul concertului este violonistul Vadim Repin. În program: Poemul simfonic „Isis” de George Enescu (finalizat postum de Pascal Bentoiu, după schițele autorului), Concertul nr. 1 în la minor pentru vioară și orchestră de Dimitri Șostakovici și Simfonia a IX-a în mi minor, „Din lumea nouă” de Antonin Dvořák.

19–22 aprilie: Recitalul violonistei Midori și a pianistului Jean-Yves Thibaudet. În program: Sonata pentru vioară și pian în la minor de Schumann, Sonata nr. 1 pentru vioară și pian în la major de Fauré, Sonata pentru vioară și pian în sol minor de Claude Debussy și Sonata a III-a în la minor pentru pian și vioară „în caracter popular românesc” de George Enescu.

Amintiri despre mâncăruri de post, lucratul cânepii și satul de odinioară

Pentru că ne aflăm în Postul Paștelui, perioadă pe care ar trebui să o respectăm toți creștinii cu rigurozitate, precum era respectată de bunicii noștri, am rugat-o pe **Ileana Ardelean** din Micherechi să ne povestească cum își aduce ea aminte de regulile din casa și bucătăria părintească în această perioadă,

de simplitatea vieții de atunci. Cu această ocazie, doamna Ileana ne-a povestit cu bucurie despre bucătăria bunicii și de alte obiceiuri dragi din casa părintească, precum și rețete de la bunica ei pe care le face celor două fete ale sale și nepoților săi.

Simplitatea vieții și postul

— Postul era perceput de străbunii noștri mai degrabă ca un exercițiu spiritual, ca o izbăvire de dușmănie și ca o iertare a celor care au greșit. Multe din momentele trăite în copilărie au devenit amintiri, care ne îndulcesc amarul greu al bătrâneții și ne trezesc un zâmbet cald de fericire pe chip. Am rămas văduvă acum patru ani, iar în momentele de singurătate, pentru că o fată îmi stă la Iula și una la Micherechi, sunt mult timp singură și îmi aduc des aminte de trecut. Acele amintiri mă fac să înțeleg că viața este mai frumoasă în simplitatea ei, nu în complexitatea care se vrea astăzi în toate. Pe vremuri, oamenii nu încercau să caute un răspuns sau o teorie în orice, iar această atitudine îi făcea să se bucure mai mult de orice lucru de lângă ei.

Cum era o săptămână în bucătăria mamei

— Toți stăteau într-o cameră. Acolo era soba, vedeam cum fierbe mama, ne făcea multe feluri de mâncare. Dacă era post știam că ne face de post, dacă nu era post gătea altfel. Se făcea des coade de laboș, mâncare pe care o știe toată lumea în sat la noi, precum mâncam și multă mamăligă cu varză acră. Eu am obișnuit și acum să fac fetelor când vin la mine și le place foarte tare. După ce fierbe mamăliga, o scot cu o lingură în formă de gomboți mai mari pe o tavă și varza acră o fac cu ulei și o pun la mijloc. Cui îi place ceapa, călește puțină ceapă cu boia și cu ulei, și le amestecă cu această varză acră și așa o servește. Este mai gustoasă și mai arătoasă. La fetele mele le place doar simplu cu ulei.

Și coadele de laboș le fac tot la două-trei săptămâni. Întind pătura din făină cu apă și dacă nu e post pun și ou în ea. De obicei, această mâncare se face de post din pătură de aluat fără ou, dar eu o fac și când nu e post. Pun prima dată la fiert zarzavaturile în apă, exact ca pentru o supă. Între timp, călesc într-o cratiță o ceapă tăiată mărunt cu boia, sare, delicat și ulei, și după ce le-am călit bine le pun de-o parte. Întind pătura de aluat și când e gata, pun rânțașul cu ceapă și boia peste și fac din aluat mai multe roluri subțiri de aluat umplut, pe care îl tai cu pîntenul la dimensiuni de aproximativ 5 cm și le sucesc la capete bine ca să nu iasă rânțașul din aluat, când îl pun la fiert. După ce supa este gata o strecur și pun în ea la fiert aluatul sucit la capete, care seamănă cu niște urechi de cratiță, de unde vine și numele acestei mâncări micherechenești, la care i se spune: coade de laboș. Este o mâncare gustoasă, dar eu vă spun drept că nu prea mănânc, am mâncat destul când am fost fată. O fac special pentru fetele mele și pentru nepoți, că la toți le place.

O altă mâncare de post pe care o știu de la bunica mea era sarmalele de post cu pisat. Îmi aduc și acum aminte cum făcea bunica. Pisatul era muiat ca să fiarbă mai repede. Punea la foc ceapă și morcovi la călit în ulei, sau alte legume dacă mai avea, sau zarzavaturi, după care amesteca cu pisatul, le condimenta cu sare și piper, și făcea din ele sarmale din varză pe care le pune la fiert și erau foarte bune.

Ileana Ardelean cu nepoții

Varză acră

Mămăligă

Femei din Micherechi cosind și torcând, prin anii 1950
(Fotografie primită de la Mihai Bihari)

Cât de frumos era înainte

— De la bunicii și părinții mei am înțeles adevăratul sens al comunității și iubirii dintre oameni. În tot anul, sătenii erau împreună și se ajutau reciproc la munca de pe câmp, dar și în cele ale gospodăriei. În fiecare anotimp își găsea locul o anumită lucrare specifică la care, de cele mai multe ori, erau adunați mai mulți. Aceste lucrări aveau în centrul lor taina și spiritul comunității și al bunătății. Acum sunt mai înstăriți sătenii, dar sunt mai distanți unii de alții.

Mamele și bunicile pe vremea aceea își învățau fetele să lucreze, că se măritau tinere și trebuiau să știe, când s-or duce nurori, să țeară, să lucreze hainele în război... Mai demult, oamenii purtau numai haine făcute în război, din cânepă și in. Toate cămășile bărbaților și ale copiilor erau lucrate de femei. La țară nu erau alte preocupări, cum sunt acum o grămadă de preocupări pentru tineret. Și eu am lucrat mult de copilă. Am fost pusă la tot felul de munci, dar cel mai mult mi-a plăcut să ajut la cânepă.

Drumul cânepii

— Până să iasă firele pentru melițat și pentru țesut, drumul cânepii era foarte lung, prima dată acesta începe cu aratul, semănatul, seceratul și punerea în snopi. Fiind copil mi se părea că este uriașă cânepa. Creștea aproximativ doi metri, eu eram fascinată de munca părinților. După ce aceasta era tăiată în snopi era urcată în căruță și dusă de părinți la gropoaie, așa îi ziceau, și o lăseau la muiat mai multe săptămâni. Puneau pe ea greutatea să nu o ducă apa, iar când era gata o spălau acolo în apă și o puneau în căpițe la uscat, la soare. Când era gata o duceau acasă și aici aveam și noi partea noastră de lucru. Mama o melița, adică o rupea ca să se poată lucra cu ea, după care urma dărăcitul, torsul și țesutul. La această muncă, deloc ușoară, participau în general femeile. După ce era melițată bine, era un greabăn cu care se pieptăna firele frumos și fuiorul era apoi ales de câlț. Fuiorul era mai fin pentru pânză, iar câlțul pentru saci. După aceea urma torsul la șezătorile de iarnă, la care am participat și despre care am amintiri foarte frumoase. Cultura cânepii a dispărut de mult, iar practicarea acestei ocupații a devenit doar o amintire. **Anca Becan**

COVID-19, explozie de știri false

Numărul știrilor false a crescut simțitor de la declanșarea pandemiei de coronavirus. Totul se traduce prin știri fără urmă de adevăr și sfaturi greșite, demontate rând pe rând de specialiști.

Cum evităm, însă, știrile false în timpul pandemiei? Jeff Hancock, profesor de comunicare la Universitatea Stanford a explicat de ce tocmai aceste mesaje sunt mai atrăgătoare, dar și ce pot face oamenii pentru a le evita.

Primul sfat al specialistului este ca informațiile să fie preluate doar din surse oficiale de presă sau direct de la ministere și Guverne. Rețelele sociale, în această perioadă, sunt principalul motor de distribuire a știrilor false.

„Social-media ne permite să aflăm informații din bula noastră extrem de rapid, în câteva secunde. Este și un mod de a păstra legătura cu cei dragi, acest lucru fiind extrem de important pentru sănătatea

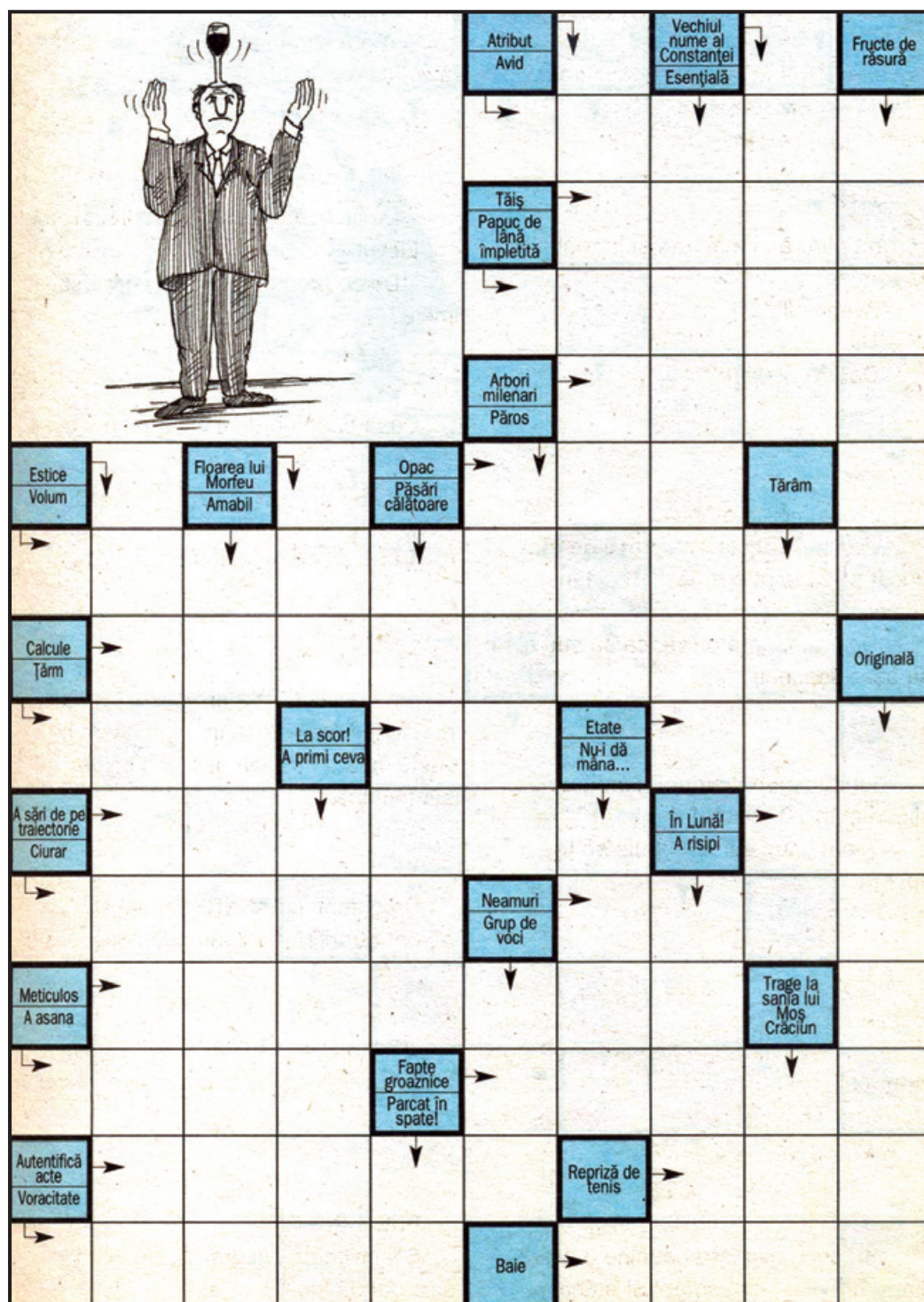
noastră mentală, dat fiind faptul că trebuie să ne distanțăm fizic. Dar este important să verificăm informațiile legate de sănătate, în contextul pandemiei de coronavirus, din mai multe surse oficiale. Asta deși tentația de a le crede pe cele de pe rețelele sociale este extrem de mare”, a explicat Hancock pentru site-ul futurity.org.

„Comarate cu știrile reale, cele false au tendința de a include informații surprinzătoare, supărătoare, sau care au scopul de a declanșa nervozitate, anxietate. Orice informație care vă dă această senzație, iar știrile despre coronavirus fac asta în mare parte, trebuie verificată de două ori. Alte indicii sunt sursele necunoscute, dar și topicurile partizane. Când omanei se tem, caută informații pentru a reduce incertitudinea. Dar asta îi poate face pe oameni să creadă informații greșite sau înșelătoare, pentru că îi ajută să se simtă mai bine sau să arunce vina pe cineva pentru situația creată”, a mai spus profesorul.

„Soluția imediată este interzicerea acestui tip de conținut pe toate platformele. Este o responsabilitate uriașă. Pe termen lung, oamenii trebuie să fie atenți la acest tip de informații dăunătoare, să își verifice sursele și să nu creadă orice”, a conchis profesorul.

Integramă

CARACTERE

Dezlegarea acestei integrame o găsiți în numărul următor!

Glume

Sedință de excludere a lui Bulă din partid. În cuvântarea sa, președintele partidului declară: – Bulă este un leneș, nu muncește, este recalcitrant, se ceartă cu toți colegii, își terorizează familia, își terorizează vecinii, bea, fură, deci propun excluderea din partid a lui Bulă.

– Bulă, dacă ai ceva de spus, ia, te rog, cuvântul. Se ridică Bulă și spune:

– Domnule președinte, citiți, vă rog, caracterizarea mea la primirea în partid.

– Bulă este un bun meseriaș, foarte harnic, foarte bun coleg de muncă, exemplu de comportament în familie, în comunitate, cinstit, corect, vertical etc.

După terminarea caracterizării, spune Bulă:

– Ei, vedeți, domnilor, ce a făcut partidul din mine?!

Hotărâre oficială: România luptă împotriva coronavirusului până pe 22 august. Dacă nu învinge, întoarce armele și luptă alături de coronavirus!

OTV-ul va fi redeschis, pentru că altă metodă de a ține românii în casă între orele 22 și 6 nu există!

Nu vreau să mă laud, dar eu mă spălam pe mâini dinainte să fie la modă!

Doctorul: – Doamnă, nu-mi place deloc cum arată soțul dumneavoastră...

Soția: – Nici mie, dar e tată bun la copii.

Când a auzit familia că mă întorc cu 50.000 de euro cash, s-au luat la ceartă între ei, la care să stau în carantină.

Am discutat cu un electrician despre Covid-19. A zis că este mai bună izolarea decât împământarea.

Dezlegarea integramei din numărul anterior

PARCURS: C,H,M,R,V, BANALITATI, PARALIZAT, RAVASITORI, CAPAT, RAC, CIL, TAP, MO, TIMORAT, L, PA, IRONICI, TOR, SENA, MINOR, RENI, I, ISOP, RD, CIPRE, I, NI, ORA, EL, RECITATORI, CITIT, SEC.

RECOMANDĂRILE
NOASTRE– lectură, teatru,
film, internet

Lectură

Liliana Corobca:
Ionesco. Elegii pentru
noul rinocer

„Mama păstra cartea lui, *Elegii pentru ființe mici*, ca pe icoană și știa poeziile acelea pe de rost. Ea nu s-ar fi supărat nici dacă fiul ei ar fi ajuns actor.

Dacă îi place, zicea ea. Își spuneau versuri, iar când el ne vizita, se jucau, se strîmbau, interpretau roluri închipuite. Schimbau replici de parcă jucau teatru adevărat, iar eu eram publicul lor, spectatoarea, nu participant, tu semeni cu tata, ziceau ei, dar nu mă supăram. Știam că așa e, eu semănăm cu tata, trebuia să fiu fata tatei, iar între ei era o legătură care în teatrul lor ciudat îi făcea să pară un singur rol cu două fețe, unul tânăr, altul bătrîn, unul vesel, altul trist, dacă mama era veselă, Eugen era trist, dacă era invers, Eugen făcea tot posibilul s-o înveselească, așa erau mama cu Eugen. Dansau amîndoi uneori, nu aveam patefon, cînta Eugen sau cîntau amîndoi și dansau. Atunci se producea minunea, atunci mama noastră îmbătrînită înainte de vreme întinerea, de parcă atingerea fiului ei era fermecată. Devenea tînără, o fetiță, și fericită și bucuroasă, ochii îi străluceau, obraji se rumeneau și devenea frumoasă. Dansul lor magic, dragostea ca un fir mătăsoș de lumină nevăzută între mamă și fiu.

Eugen nu putea accepta moartea ei prematură. Cînd eram mic, mă ducea mama la cinematograful, dacă o rugam, iar eu nu am dus-o niciodată, aș vrea la un teatru, a zis ea și eu i-am răspuns: nu-mi place teatrul, nu vreau la teatru. Am stat departe de ea cît am locuit la tata, apoi la Craiova, am stat departe cît eram student, niciodată nu aveam timp pentru ea. N-am dus-o nicăieri, n-am bucurat-o cu nimic, în timp ce ea ne-a dat tot ce-a avut mai bun, a lucrat ca să ne poată ajuta, să ne ofere totul, iar cînd și eu am avut, am băut toți banii cu prietenii. Am fost străin, am fost departe. Dureros de departe! Mamă, hai să jucăm mai departe teatru, tu de la tine de sus, eu de aici de jos.”

Cartea a apărut la Editura Polirom.

O VOCE ROMÂNEASCĂ

– viața și tradițiile românilor
din Ungaria

30 MARTIE (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: De dor și drag – emisiune de muzică populară realizată de Zoe Fuicu (Radio Timișoara) 17.55: Încheiere

31 MARTIE (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Leacuri și credințe / Gabriela Rusu Păsărin 17.30: La ceas de taină 17.55: Încheiere

1 APRILIE (Tiberiu Boca)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri 17.20: Clubul suporterilor 17.55: Încheiere

2 APRILIE (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Nota săptămânii semnată de Edda Illyés 17.20: Revista presei 17.30: Reportaje, interviuri 17.55: Încheiere

3 APRILIE (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 16.50: Programe culturale pe zona de vest a României / Agneta Nica 17.00: Știri, date meteo 17.15: EU aleg România – Istoria românilor în 100 de momente esențiale 17.25: Izvoarașul – Revistă de etnografie și folclor 17.55: Încheiere

4 APRILIE (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul bisericilor ortodoxe și al celor neoprotestante 16.20: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: De dor și drag – emisiune de folclor realizată de Daniela Băcilă / Radio Timișoara 17.55: Încheiere

5 APRILIE (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: „În lumea credinței” – emisiune religioasă ecumenică 17.00: File de calendar 17.10: Retrospectiva săptămânii (spicuri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 17.55: Încheiere

O VOCE ROMÂNEASCĂ –
EMISIUNE RADIOFONICĂ
ÎN LIMBA ROMÂNĂ

Zilnic între orele 16.00–18.00 pe undele medii cu frecvențele de 873 kHz și 1188 kHz. Pe internet la adresa: <http://www.mediaklikk.hu> (în direct la „Élő műsor/Nemzetiségi rádió”) sau în arhivă la adresa <http://www.mediaklikk.hu/musor/roman>

Contact:

MTVA Studioul din Seghedin
6722, Blv. Kossuth Lajos nr. 29.
Tel.: +36-62/549-201; +36-62/333-766
e-mail: roman@radio.hu

Abonați-vă la
e-FOAIA
la prețul
de anul trecut!

„E-Foaia” este varianta electronică a „Foi” tipărite. Cititorii „E-Foi” vor avea avantajul că vor putea citi paginile revistei în color și cu o zi mai devreme decât ceilalți abonați. „E-Foaia” cuprinde și acele articole și fotografii, care în ediția online nu apar. „E-Foaia” este realizată în format PDF și poate fi citită cu programul gratuit Adobe Reader, cu ajutorul căruia puteți să căutați expresii sau conținuturi, dar puteți și printa toată revista.

Abonamente la „E-Foaia”:

3 luni – 1200 ft

6 luni – 2000 ft

12 luni – 3500 ft

CUVÂNTUL SĂPTĂMÂNII

dexonline

Dicționare ale limbii române

ANALE s. f. pl. 1. Scriere istorică în care sunt înregistrate an cu an întâmplările importante din viața unui popor, a unui oraș, a unei familii; p. ext. istorie a unui popor. 2. Publicație științifică anuală. – Din fr., lat. *Annales*.

UMOR

ecranul
nostru

miercuri, 1 aprilie, Duna TV, ora 7.10

miercuri, 1 aprilie, Duna World, ora 13.50

Din cauza pandemiei de coronavirus, filmările redacției în limba română a postului public de televiziune au fost suspendate încă de la mijlocul lunii martie. Astfel, suntem nevoiți să vă oferim, în săptămânile care urmează, câteva filme realizate în ultimii ani. În prima zi a lunii aprilie vă invităm din nou pe plaiurile natale ale lui Constantin Brâncuși, care plecase de acolo spre Paris, ca apoi să cucerească întreaga lume. Spre sfârșitul vieții sale a vrut să lase românilor întreaga sa operă, conducerea României comuniste însă nici n-a vrut să audă de acest lucru. În a doua jumătate a anilor '30, însă, Brâncuși a fost rugat să amplaseze trei lucrări într-un spațiu public din Târgu-Jiu. Masa tăcerii, Alea Scaunelor, Poarta sărutului și Coloana fără sfârșit au fost realizate ca omagiu pentru eroii căzuți în timpul Primului Război Mondial. Realizator: Tiberiu Boca

ADRESE UTILE

REPREZENTANȚE

Uniunea Culturală a Românilor
din Ungaria (UCRU)

5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8
Tel./fax: (+36-66) 463-079
Președinte: Marius Maghiaru
E-mail: uniuneaculturala@gmail.com
Website: www.romanul.hu

Autoguvernarea pe Țară
a Românilor din Ungaria (AȚRU)

5700 Jula, str. Eminescu nr. 1
Tel./fax: (+36-66) 463-951
Președinte: Gheorghe Cozma
E-mail: atru@globonet.hu
Web: www.atruroman.hu

MISIUNI DIPLOMATICE

Ambasada României

1146 Budapesta, str. Thököly nr. 72
Tel.: (+36-1) 384-8394
Telefon mobil de permanență:
(+36 30) 535 69 12

Vă rugăm să folosiți acest număr de telefon pentru a comunica situații deosebite (ex: accidente, decese, răni, dispariții de persoane), care reclamă urgență - la acest număr de telefon nu se fac programări și nu se furnizează informații consulare.

Ambasador: Marius Lazurcă
Website: <http://budapesta.mae.ro/>
E-mail: budapesta@mae.ro

Consulatul General al României

6720 Seghedin, str. Kelemen nr. 5
Tel./fax: (+36-62) 424-431,
(+36-62) 424-429

Telefon mobil de permanență:
(+36 30) 6777 980

Consul general: Daniel Banu
Website: <http://szeged.mae.ro>
E-mail: szeged@mae.ro

Consulatul General al României

5700 Jula, str. Munkácsy nr. 12
Tel.: (+36-66) 465-130
Fax: (+36-66) 465-142
Telefon mobil de permanență:
(+36-30) 635-7181

Consul general:
Florin Trandafir Vasiloni
Website: <http://gyula.mae.ro/>
E-mail: gyula@mae.ro

INSTITUȚII CULTURALE

Institutul Cultural al României
la Budapesta

1146 Budapesta, str. Izsó nr. 5
Tel.: (+36-1) 383-2693
Director: Simona Tănăsescu
E-mail: romankulturalis.intezet@upcmail.hu
Web: www.icr.ro/budapesta

Institutul Cultural al României
la Budapesta – filiala Seghedin

6720 Seghedin, piața Dugonics nr. 2.
E-mail: szeged@icr.ro

Institutul de Cercetări
al Românilor din Ungaria

5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8
Tel./fax: (+36-66) 463-079
Director: dr. Maria Berényi
E-mail: romanintezet@gmail.com
Web: www.romanintezet.hu

Centrul de Documentare
și Informare al AȚRU

5700 Jula, str. Sáros nr. 17
Director: Mariana Negreu Vetró
E-mail: info@dokkozpontgyula.hu

Legături de familii interesante în Casa Ladics din Jula

Casa Ladics, aflată în centrul orașului Jula, pe strada Jókai Mór nr. 4, a fost construită după marele incendiu din 1801 în stilul zopf, un fel de baroc târziu, după planurile arhitectului Czigler Antal, și a aparținut timp de aproape 150 de ani unei familii de mici burghezi din Jula. Clădirea a fost construită pentru a servi drept sediu notarului localității. În anul 1849, casa a fost cumpărată de către comerciantul înstărit Constantin (Szilárd) Stojanovits.

Acesta s-a născut în 1806, în orașul Bichiș, într-o familie ortodoxă originară din Balcani. Costă Stojanovits este descendent al unei familii de comercianți „greci”, cum au fost numiți toți comercianții balcanici, inclusiv macedoromânii. Deoarece în viața acestora găsim multe legături cu religia ortodoxă română, deducem că familia Stojanovits are rădăcini macedoromâne. Tânărul Costa Stojanovits s-a stabilit în Jula, în reședința județului, în anul 1830. În urma succesului financiar obținut prin comerț, el a început să cumpere pământuri și case în zonă. A devenit membru al elitei societății julane, implicându-se tot mai mult și în viața politică. Pe vremea revoluției de la 1848, a ocupat funcția de căpitan al miliției din Jula. După unirea celor două cartiere Jula-Germană și Jula-Maghiară a fost membru al conducerii orașului. Constantin Stojanovits a fost membru al bisericii ortodoxe române. Scaunul cu numărul 14 din biserica ortodoxă Sf. Nicolae îi aparținea lui.

Constantin Stojanovits a oferit casa aflată în centrul orașului, strada Jókai de azi, ca dar de nuntă pentru ginerele său, tânărul avocat dr. Ladics György, care s-a căsătorit cu fiica lui, Cristina Stojanovits, în 1863. Povestea vieții tânărului Ladics este una de succes, la care cu siguranță a contribuit și averea socrului. Acesta a fost originar dintr-o familie săracă de evanghelici din Szarvas, dar datorită sânguinței și talentului său, după terminarea studiilor juridice, a devenit un avocat foarte cunoscut și apreciat, fiind inclusiv avocatul domeniilor Wenckheim. Fiul lui, László, i-a urmat cariera juridică, cei doi având birou avocațional particular în casa Ladics. Au ajuns să fie printre cei mai înstăriți locuitori ai orașului, László fiind directorul casei de economii și președintele casinoului din Jula.

Ladics György

Stojanovits Costa

În tradiționala familie Ladics s-au păstrat cu mare grijă, timp de cinci generații, mobilierul complet, obiectele, hainele, porțelanurile, biblioteca și alte documente valoroase, care azi stau mărturie unor vremuri apuse. Cu ajutorul acestora, avem ocazia să cunoaștem viața de toate zilele a unei familii burgheze din provincie. Descendenții familiei Ladics au locuit în această casă până la sfârșitul anilor 1970. În 1978, casa și colecția interioară completă, aflată în cele opt camere, au fost donate orașului Jula de către ultimii membri ai familiei Ladics, György și Margit, în schimbul unei pensii pe viață.

Expoziția permanentă din Casa Ladics a fost deschisă publicului larg și inaugurată în anul 1989.

O altă curiozitate care se leagă de acest imobil este că, încă înainte de a fi cumpărat de către Costa Stojanovits, aici a poposit de mai multe ori și poetul Petőfi Sándor, care întreținea o prietenie cu proprietarul de atunci, scriitorul Szakál Lajos. În amintirea acestor întâlniri, pe frontispiciul clădirii a fost așezată o placă memorială.

E. Șimon

(În numărul următor vă vom scrie despre legăturile din Ciorvaș ale lui Constantin Stojanovits.)

**FOAIA
românească**

27 martie
2020

www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director, redactor-șef: Eva Șimon. Redactor, reporter: Anca Liana Becan. Tehnoredactor: Ioan Nyisztor. Editura și redacția: 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8., CP 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789, E-mail: foaia@foaia.hu, Editor responsabil: Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Schneider Nyomda Kft, 5700 Jula, str. Károly R. nr. 7. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente în județele Bács-Kiskun, Bichiș și Ciongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele pe anul 2020: 3 luni 1560 forinți; 6 luni 3120 forinți; 1 an 6240 forinți. Publicația apare cu sprijin de la Cancellaria Primului Ministru (Budapesta, Ungaria), acordat prin Autoguvernarea pe Țară a Românilor din Ungaria, și de la Ministerul pentru Românii de Pretutindeni (București, România).